

रस्ते व पूल दुरुस्ती परिरक्षण कार्यक्रम
(लेखाशिर्ष ३०५४-२४१९) गट-अ अंतर्गत
मंजूर करावयाच्या कामांबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: जिपर-२०२२/प्र.क्र.१६९/बांध-३
बांधकाम भवन, २५ मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई - ४००००१
दिनांक: १४ जुलै, २०२२

वाचा :-

- १) ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: जिपर-२०१२/प्र.क्र.११८/पंरा-८,
दि.१०.०९.२०१२

प्रस्तावना:-

राज्यातील जिल्हा परिषदांच्या अखत्यारितील इतर जिल्हा मार्ग व ग्रामीण मार्ग या रस्त्यांची देखभाल दुरुस्ती (लेखाशिर्ष क्र.३०५४-२४१९) हा विषय सन २०१२-१३ आर्थिक वर्षापासून ग्रामविकास विभागाकडे हस्तांतरित करण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने ग्रामविकास विभागाच्या संदर्भाधीन दि.१०.०९.२०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

त्यानुसार रस्ते व पूल दुरुस्ती परिरक्षण कार्यक्रमांतर्गत रस्त्यांच्या कामांची गट-अ,ब,क, व ड अशा चार गटामध्ये विभागणी करण्यात आलेली आहे. गट-अ अंतर्गत रस्ते वाहतुकी योग्य स्थितीत राखण्याच्या दृष्टीने सर्वसाधारण/किरकोळ दुरुस्ती स्वरूपाची कामे केली जातात. गट-अ अंतर्गत कोणत्या प्रकारची कामे घ्यावीत हे संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आले आहे. रस्ते विकास योजना २००१-२०२१ नुसार इतर जिल्हा मार्ग व ग्रामीण मार्गांची (ग्रामीण रस्त्यांची) एकूण लांबी सुमारे २,३६,००० कि.मी. असून त्यातील प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना व मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या कोअर नेटवर्कमधील लांबी वगळता उर्वरित लांबी जिल्हा परिषदांकडे देखभाल व दुरुस्तीसाठी आहे. जिल्हा परिषदांकडे देखभाल व दुरुस्तीसाठी असलेल्या लांबीपैकी सुमारे ४०% लांबी डांबरी असून उर्वरित लांबी खडी व मुरुमी पृष्ठभागाची आहे. संदर्भाधीन शासन निर्णयातील गट-अ मधून कामे मंजुरीबाबतच्या प्राधान्यक्रमानुसार (परिच्छेद क्र.२.५) व सार्वजनिक बांधकाम विभाग शासन परिपत्रक क्र.संकिर्ण-०७९८/१६८(भाग-१)/रस्ते-१, दि.१३.०५.२००२ नुसार डांबरी रस्त्यांवर पडलेले खड्डे डांबरीकरणाने भरण्याची कामे प्राधान्याने घेणे अपेक्षित आहे. डांबरी रस्त्यांवरील खड्डे डांबरीकरणाने व खड्ड्याच्या रस्त्यांवरील खड्डे खडीकरणाने बुजविण्याची कामे पूर्णपणे घेतल्यानंतर गट-अ मधील वाव शिल्लक असल्यास

परिच्छेद क्र.२.५ मधील इतर कामे प्राधान्यक्रमानुसार मंजूर करणे अभिप्रेत आहे. सद्यःस्थितीत जिल्हा परिषदांतर्गत कार्यरत मैलमजुरांची एकूण संख्या सुमारे १४८२ इतकी असून “अ” गटातील नमुद डांबरी खड्डे भरणे व पुलांची पॅरापेट दुरुस्तीव्यतिरिक्त इतर श्रमबहुल (Labour Oriented) कामे खात्याच्या मैलमजुरांकडूनच करणे अभिप्रेत आहे. मात्र बहुतांश जिल्हा परिषदांकडून संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या प्राथम्यक्रमानुसार कामे मंजूर केली जात नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. त्यामुळे खड्डे पडलेल्या डांबरी रस्त्यांची वेळोवेळी दुरुस्ती न झाल्यामुळे ते आणखीनच जास्त क्षतिग्रस्त होऊन शासनाने डांबरीकरणावर केलेला मोठा खर्च वाया जाण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. सदर नुकसान टाळण्यासाठी गट-अ अंतर्गत प्राधान्याने हाती घ्यावयाच्या कामांबाबत मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

रस्ते व पूल दुरुस्ती परिरक्षण कार्यक्रम (लेखाशिर्ष ३०५४-२४१९) अंतर्गत गट-अ मधील कामांकरिता प्राप्त होणा-या अनुदानातून हाती घ्यावयाच्या कामांबाबत सर्व जिल्हा परिषदांना खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत .

- १) गट-अ अंतर्गत कामे मंजूर करताना संदर्भाधीन शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.२.५ मध्ये नमूद केलेल्या प्राथम्यक्रमानुसारच कामे हाती घेण्यात यावीत.
- २) अतिवृष्टी व पूरहानीमुळे नादुरुस्त झालेले ग्रामीण रस्ते दुरुस्त करण्यासाठी गट-अ अंतर्गत कार्यक्रम मंजूर करताना उपलब्ध तरतुदीच्या किमान ७५% रकमेतून संदर्भाधीन शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.२.५ मधील प्राधान्यक्रम १ नुसार डांबरी रस्त्यांवरील खड्डे डांबराने भरणेची कामे प्राथम्याने हाती घेण्यात यावीत व त्यानंतर खडीच्या रस्त्यावरील खड्डे खडीकरणाने भरण्याची कामे हाती घ्यावीत. जेणेकरून ग्रामीण रस्ते किमान सुस्थितीत व वाहतुकीयोग्य राहणे शक्य होईल. तसेच दळवळणाच्या सुविधेत सुधारणा होईल.
- ३) गट-अ मधील इतर कामांपैकी श्रमबहुल (Labour Oriented) कामे खात्याच्या मैलमजुरांकडून करण्यात यावीत.
- ४) अतिवृष्टी व पूरहानीमुळे नादुरुस्त ग्रामीण रस्त्यांवरील वाहतूक सुरळीत ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून डांबराने खड्डे भरण्याव्यतिरिक्त गट-अ मधील इतर एखादे काम करणे अत्यावश्यक असल्यास अपवादात्मक बाब म्हणून सदर काम मंजूर करता येईल. मात्र

त्याबाबतची कारणमिमांसा कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), जिल्हा परिषद यांनी अभिलेख्यात नोंदवणे आवश्यक राहिल.

५) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), जिल्हा परिषद यांनी गट-अ अंतर्गत मंजूर केलेल्या अशा सर्व प्रकारच्या कामांचा आढावा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी, जिल्हा परिषद यांनी नियमित घ्यावा.

२. उपरोक्त सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी व कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), जिल्हा परिषद यांची राहिल.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२२०७२०१५१३३३८२२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(एकनाथ गागरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) महालेखापाल, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
- २) विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग (सर्व)
- ३) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ५) मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ६) अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ७) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ८) निवडनस्ती (बांध-०३)